

מזתי קזת הכר שזה

וואס דורך איר שפירט מען די זיסקייט פונ'ם באשעפער

משיחותיו של הגאון רבי מנחם ברוך יאזעע שליט"א בעל 'מתיקות התורה'

סיפור לשולחן שבת

מכונת כביסה שג'רמה לכיבוס עונות

רש"י בתחלת הפרשה מביא את דברי חז"ל: "למה נסמכה פרשת מרגלים לפרשת מרים, לפי שלקתה על עסקי דבה שדברה באחיה ואנשים הללו ראו ולא לקחו מוסר".

יש פאן יסוד עצום, כל מה שעובר על האדם או בסביבתו זה קריאה משמים עבורו, וזה יסוד האמונה לדעת שאין שום מקרה; אם אדם מתבזה עליו להפנע יותר, ואם רואים אדם שכוועס זה קריאה עבורנו כמה נורא לכוועס, וכן הלאה בכל תחום. וכאשר המרגלים לא הבינו שמה שקרה למרים זה קריאה עבורם שיראו רק טוב, וידברו רק טוב וחסד, אזי הם הגיעו לידי כך שהחטיאו את כלל ישראל וגרמו בכיה לדורות ומיתה לכל אנשי דורם.

ונביא פאן ספור נפלא על משפחה שראו את יד ה' והבינו שמה שקורה בביתם אינו מקרה, והתחזקו בשמירת הלשון ובמדות טובות, ועל ידי כך השתנו לטובה ואף ישועתם באה.

וכך ספר בעל המעשה: לפני חגי תשרי מכונת הכביסה ששמשה אתנו שנים רבות החלה לקרע את הבגדים, הזמנו טכנאי, הוא בדק בכל התף של המכונה אם יש איזה ברזל חד שבולט וקורע את הבגדים, אולם הוא לא מצא כלום. לא היתה לנו בררה אלא להחליף מכונה, עשינו ברור ושאלנו חברים ושכנים איזה מכונה טובה שתחזיק לנו זמן רב, שמענו המלצות רבות על מכונה

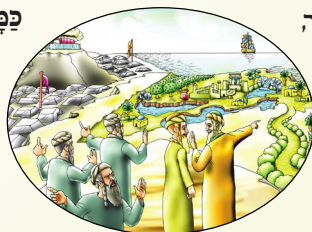
<<

לקח מהפרשה

תקנה עין טובה תהיה מאשר!

שנה ושנה כאשר אנו עוסקים בפרשות הנפלאות הללו עלינו לערוך חשבון נפש עם עצמנו האם אנו מתלוננים או שאנו מרוצים ושמחים בחלקנו הטוב.

אדם שחושב שהכל מגיע לו, תמיד הוא יתלונן למה אין לו את הכל, אולם אדם שמבין שעצם זה שהוא חי זה חסד עצום הוא לא יתלונן על שום דבר. דוד מלכנו אומר בתהלים אינספור פעמים כמה הוא היה משפל, כמה דחו אותו מבית ומחוץ, כמה פעמים נסו להרוג אותו, ואיך הוא היה מנח בשאל תחתיה וה' הרים אותו מאשפות, דוד מלכנו הרגיש שלא מגיע לו מאומה, הוא היה כל כך שפל ולכן הוא הודה לה' על כל

דבר.

וכן בהגדה של פסח אנו פותחים: "מתחלה עובדי עבודה זרה היו אבותינו", תרח ולכן - הסבים שלנו היו רחוקים מאד מה' יתברך, וה' ברב רחמיו קרב אותנו לעבודתו. כאשר אדם מסתובב עם מחשבה שהוא בא מאפס, הוא מעריך כל טוב ולעולם הוא לא יתלונן, מאידך, אדם שמרגיש שהוא מהנכבדים והחשובים הוא עלול בקלות לפול לקשיות וטענות ולראות כל הזמן את מה שחסר לו.

במגלת אסתר נאמר שהמון הביא את כל אוהביו וזרש אשתו וספר להם את כל הכבוד והעשר שיש לו, הוא הרגיש שהכל מגיע לו ולכן כאשר מרדכי לא

<<

פרשתנו שעוסקת בחטא המרגלים הנה המשך לפרשה הקודמת של המתאוננים, והתורה מפרטת במשך ארבע פרשיות [בהעלותך, שלח, קרח וחקת] את התלונות שהיו לכלל ישראל במדבר, היות שלהתלונן זהו חטא וחסרון גדול מאד, ובכל יום יום עלינו לעבד עם עצמנו לראות אך טוב וחסד ולא להתלונן.

וכשנתבונן נראה שבני ישראל התאוננו בכל פעם על דבר אחר: בפרשת בהעלותך טענו שאין להם פרות ובשה בפרשתנו טענו שהם לא רוצים את הפרות של ארץ ישראל והם מעדיפים להשאר במדבר - שזו טענה שסותרת את הטענה הקודמת - בפרשה הבאה

קרח טען על משה רבנו שהוא לא שליח ה', ובפרשת חקת טענו על חסר המים והדרך הקשה. ללמדנו, שכאשר אדם רוצה להתלונן תמיד הוא ימצא על מה להתלונן, גם אם יהיה לו הכל הוא יראה רק את מה שחסר לו, וגם אם הוא התלונן על דבר מסוים שהוא רוצה, למחרת הוא יטען שהוא לא רוצה את אותו הדבר.

מורי ורבי רבי אביגדור מילר זצ"ל אומר שכל נטעה לחשב שדור המדבר - דור דעה - התלוננו כמו שאנו מתלוננים, הם היו דור דעה והתלונות שלהם היו על דברים גדולים - לפי מה שהם הבינו בדרגתם הגדולה - אולם אנו בדרגות שלנו מתלוננים על דברים אחרים לפי דרגתנו אנו, ובכל

המשך לקח מהפרשה

שיש לנו. ואנו מניחים תפלין מיד בתחלת היום, היות שטבע האדם שמיד כשהוא קם בבקר באות לו מחשבות על הקשיים ועל העמס שיש לו, על הבעיות והקשיים למיניהם המנסים להטביע אותו בכפירה ונרננות כלפי ה' חלילה, ובהנחת תפלין אנו מכריזים 'בזנו של עולם, אני לא כפוי טובה! עצה זה שקמתי הבקר בבקרה עצה זה שאני חי - "אזמרה לאלקי בעודי" - אני מעריך את החיים שהענקת לי היום.'

כלנו מכירים את הילדים שקמים בבקרה ומתחילים להאשים את כלם - על שאין להם את הבגדים הלבש, ועל שעוד לא קבלו ארוחת בקרה ושנים עיפים וקשה להם... ועוד מלא טענות, וזה רק דגמא עבורנו שגם אנו הגדולים מחפשים להתלונן ולהאשים אחרים, בין אם זה נכון ובין אם לאו, ואנו צריכים לעבד עם עצמנו להגמל מהטבע הזה, ולדבר אך טוב ולפרט עוד ועוד טוב.

אין אדם שיש לו שלמות בעולם הזה, לכל אחד ואחד יש קשיים ובעיות, אם זה בעיות בפרנסה עם פרנסה, עם שכנים, או עם חברים או בבית, וכן הלאה. לכל אחד ואחד ה' שולח קשיים, וזה הנסיון שלנו, ואנחנו צריכים להסתכל על הצדיקים שבכל הדורות וכן על הצדיקים התלמידי חכמים שבדורנו, היא לקנות ענוה והכנעה מהקשיים, להתבונן בכל הטוב שיש לנו ולא לחיות רק את הקשיים.

אדם שחושב שהכל מגיע לו, תמיד הוא יתלונן למה לא לו את הכל

כלל ישראל בדור המדבר זכו להיות עם משה ואהרן, נורא נוראות! פזו זכות עצומה, והם מתלוננים על טענות שונות וזוטרות, אבל פזו! זה טבע האדם שבמקום להעריך את התלמידי חכמים ולקבל מהם דעת, במקום להפיר בכל הטוב שסביבו - הוא מתמלא בטענות על מה שאנראה לו כחסר עבורו.

משל למה הדבר דומה: לאדם שהולך בחשך ואינו רואה את כל האוצרות שמנחים לצדו, ברם, כאשר נדלק האור והוא רואה את כל הטוב שסביבו, הוא מתמלא בשמחה, ולמרות שהטוב שהיה סביבו היה גם בשעת החשך, ברם הוא לא התבונן בכך ולפיכך הוא היה בצער.

ובכדי להציל מפקד עלינו לעשות עסק מפל חסה. כשיש לך מארע כל שהוא, כשבן דוד שלך מתחתן, זה תזכרת משמים שתודה על כך שאתה עצמך זכית להתחתן; כשנולד לחברך ילד, מתבונן על החסד שאתה עצמך נולדת ושנולד לך ילד. כאשר יש יום הולדת לומר: ברוך ה' שזכה את בעל היום-הולדת בשנה נוספת.

מספר על אחד מגדולי הדור שבביל שני של ראש בראש השנה כאשר חפשו פרי חדש בכדי לכוון עליו בברכת שהחינו בקדוש, הוא ענה ואמר 'אני בעצמי הפרי חדש, אני מכון בשהחינו כשאני מברך אברה על הפרי - על הגס העצום שה' החיה אותי ונתן לי שנה נוספת לחיות. פזו פזו! כך צריכה להיות המחשבה שלנו, לא להיות רדוד בבית, להתלהב מכל דבר, מכל טוב, מכל ילד, מכל פרי, ואזי נהיה שמחים תמיד. ה' יזכנו.

השתחוה לו הוא אמר: "וכל זה איננו שונה לי". תמיד יש חסרונות, השאלה עם איזה מחשבה אדם מסתובב - עם הרגשה שהכל מגיע לו - או עם הרגשה שהוא התחיל מכלום וכעת הוא מקרר ברב טוב.

וצריך להנחיל זאת לילדים שלנו, כמו שדוד מלכנו ספר לשלמה את כל מה שאבשלום רדף אותו וזרק אותו מכסא המלוכה, וכן הוא ישב עם נכדו רחבעם בן שלמה ואמר לו: "רצו לפסל אותנו לבוא בקהל ה'", והינו שדוד החדיר לצאצאיו שהם באו מכלום וה' רומם אותם.

וכן אנו צריכים לומר לילדים: "ה' נתן לנו חיים ועשאונו יהודים, יכלנו להיות יהודים שרחוקים מה' יתברך ח"ו, יכלנו להיות חלילה חולים בבתי חולים, ה' לא חיב לנו כלום, אבל ברחמי המרבים עלי ועליכם הוא זכה אותנו להיות מהעם הנבחר שלו, הוא זכה אותנו באבא ואמא ובילדים צדיקים כמותכם, והוא מזכה אותנו להפיר אותו ולדבר ממנו יתברך, וכן זכה אותנו לגור בארץ הקדש בפלטין של מלך, ברוך ה' יש לנו אכל לאכל ומים לשתות ודירה

לגור בה - בדיוק מה שהמרגלים והמתאוננים טענו שאין להם וחסר להם - אנו צריכים לשגן עם הילדים בבית שיש לנו את את כל זה וה' אוהב אותנו ומעריך עלינו רוב טוב.

ולפיכך צונו הבורא לקרא קריאת שמע ולזעק אהבת ה' מרב טוב "בכל לבבך" - להודות עם כל הלב ועל כל הלב הבריא שלנו, "ובכל נפשך" - הנפש זה הרצונות שב'ת-מודע; כאשר אדם עסוק במודע בחסד והוא רואה ומדבר טוב -

אזי זה נכנס לו בתת-מודע וגם בזמנים קשים

הוא נשאר איתן באמונה בבורא יתברך; "ובכל מאדך" - זה כל הטוב שיש לאדם, ובעקרו האשה של האדם; וצריך לפרט את כל זה "בשבתך בבייתך ובכלתך בדרך", לעשות עסק מהטוב, "ושננתם לבניך" - פעננו שאמרו חז"ל "גדול המלבין שנים לחברו", לחיך עם כל השנים ולהחדיר לילדים מתוך שמחה כמה מאשרים אנו. "ודברת בם" - על האדם לעסק בתורה הקדושה ולקבל דעת של הפרת הטוב ושל אהבת ה' וכן לגשת למצות הנחת תפלין ולקיים "וקשרתם לאות על ידך וגו'"; כי התורה מכניסה לנו שכל של מתיקות בכל מצוה.

כאשר אדם מניח תפלין עליו לבוא עם מחשבה על פרשיות שמע והיה אם שמע שנאמר בהם מצות אהבת ה' שבאה מתוך התבוננות בארץ והפרות שה' מנחיל לנו; וכן פרשת קדש, והיה כי 'ביאה, שנאמר בהם הודאה על הילדים - ואזי מעשה המצוה מביא אותנו לדבקות של אהבה לקב"ה, כאשר אדם מניח על השריר שביד הוא מתבונן על השרירים שלו שעובדים ואין לו גווון שרירים, רח"ל, וכן כשמניח תפלין על הראש, והוא מתבונן על המוח שלו שתקין וכל התאים שלמים ובריאים, ואין לנו חלי הגוף או חלי בגפוש רח"ל, ואזי הוא מסתובב עם חסד אל כל היום.

מצות זכירת יציאת מצרים שנאמרה בתפלין הנה 'כלל' אך ישנם גם 'פרטים' רבים עד אין סוף, ויש לומר שחסדי ה' נרשמים בכלל ופרט וכלל - שנתבונן בחסדים הכלליים ואף בחסדים הפרטיים

ואמונה נובעת מענוה שאדם לא חשב שהכל מגיע לו והוא מעריך כל חסד וחסד שה' נתן לו וקענון שאמר בלב: "וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם הלא קרע לנו את היים והוריד לנו את המן והביא לנו את השלל", שבכל הדברים הללו גם היה לכלל ישראל קשי באמונה היאך יהיה להם את כל זה, וה' הראה להם את פוחו הגדול, ואם כן ראוי להם להאמין שגם כעת ה' יושיע אותם.

זה מוסר השפיל עצום עבורנו, שבזמן של קשי קושה לאדם לראות את הטוב והוא בטוח שאין לו שום דרך להחליץ מהמצוה, אולם עלינו להתבונן בכל הטוב שהיה לנו מאז ומעולם בבדיאות ובשפע העצום שסובב אתנו, ולהבין שה' שדאג ודאג לנו כל כך בודאי לא קצרה ידו מלהושיע; וכאשר אדם מאמין בה' ובמשה עבדו הוא חי תמיד את הטוב ובטוח שגם הקשי יחלף וחייו מאשרים ושלוים.

להם, שהסכימו להיות נביאים אפילו שזה לפעם אחת בלבד, ואחר כך ירדו מנובאדם בלי להתאונן, וזה מחמת שהיו שפלים, כמו שאמר חז"ל שהזקנים היו שוטרי העם במצרים והסכימו לקבל מפות עבור כלל ישראל. והתנהגותם זו של שבעים הזקנים, זהו התקון למתאוננים והמרגלים שחפשו שיהיה להם הכל וכשנחסר להם דבר אחד שברו את הפלים ובכו עד מאד.

...

בלב ויהושע היו שפלים וכנועים לפני משה רבנו ובזכות זה נצלו מעצת מרגלים, שכאשר נתבונן נראה שהמרגלים שהיו נשיאי העדה טענו טענות צודקות כביכול, היות שעל פי טבע לא היה שיה נצח שלשים ואחד מלכים, אולם מי שהיה לו אמונה האמין בדברי משה רבנו שאמר שעתיד ה' להנחיל לכלל ישראל את הארץ.

לכל אחד יש שליחות אחרת בעולם, יש אנשים שאצריכים להשתמש בכשרונות שלהם לעשות ולזכות את הרבים ויש כאלו שאצריכים לשבת בצד ולשמח בהצלחתם של אנשים אחרים. ובה טעו המרגלים, כמובא בזהר הקדוש שעקר מה שדברו המרגלים סרה על הארץ, זה מחמת שחששו שבכניסת ישראל לארץ, יסירו אותם מתפקידם. והינו שהם התקשרו לתפקידם יותר מדי, מאידך אדם שמחפש לעשות את רצון ה' באמת, גם אם לוקחים ממנו תפקיד או מעמד מסוים שהיו לו, הוא לא מתרעם, כי הוא משכיל שלא משנה מה בדיוק הוא עשה העקר שהוא עשה את רצון ה'.

וזה מה שהתורה פותחת בפירוש הקודמת ששבעים הזקנים התנבאו "ולא יספו", ולפי שיטה אחת בחז"ל הפונה שלא התנבאו יותר. ללמדנו את המדות הטובות שהיו

פנינים מצויידיים

הבא, נראה שהכל מתגמח. אם יש לה קשי מסוים תזכור שהעולם הזה בסך הכל פרוזודה ההצלחה האמתית אינה כאן אלא בעולם הבא, גם אם אתה מרגיש דחוי בצד, אל תפול ברוחך, כי דוקא הקשי וההשפלה שיש לה זה מה שביא לה את כל הטוב, זה יביא לה ל"ותשחק ליום אחרון" - חיי יצח בזה ובבא -

פּרשת 'שלח' יוצאת חלה בזמן שאנו מקפיים בפרות הקיץ הטעימים, הבריאים והמרגענים, שמלאים בטוב שה' מעניק לנו מאהבתו אותנו. ובפרט אנו יושבי ארץ הקדש שזוכים לאכל מפריה ולשבע מטובה, כמה עלינו להתבונן בכל הטוב ולעשות מכה עסק ולומר: כמה נפלא האבטיח האדם והמתוק

הזה... "טובה הארץ מאד מאד".

כמו שאמר דוד מלכנו על עצמו "אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה". דוד מלכנו מלמדנו, שלא תחיה את הרגע הזה לבה, אל תחשב שאם יש לה קשי מסוים, שום דבר לא שנה.

חז"ל אומרים: 'הזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה' (נדרים פא), כאשר אדם גדל עם פפית של זהב, אזי כל דבר הכי קטן שחסר לו הוא מרגיש שהוא לא מסגל והוא מלא תלונות, מאידך, בני עניים שמרגשים שלא מגיע להם מאומה שמחים בחלקם הטוב ואינם עסוקים להשיג מותרות אלא הם מחפשים דבקות בקב"ה ובתורתו.

ה' נתן חכמה לחכמים, ושמחה לשמחים. אם אתה כל הזמן מתלונן, ה' ישלח לך עוד דברים להתלונן עליהם. אם אתה רואה טוב ושמח בטוב שסביבך, ה' ישלח לך עוד טוב. כאשר אדם מתלונן על הסובבים אותו, בודאי שבתוך לבו יש לו טענות על ה', אלא שהוא מתבייש לומר זאת, ולפיכך הוא רוטן על השלוחים של ה' ועל הטוב שה' שולח לו.

לפעמים אדם עושה עסק מזוטות, ברום, כאשר נתבונן על העולם

המשך הסיפור מעמוד א'

ה' משמשת אתנו כראוי, ובכל פעם שאני נתקל במכונה אני נזכר בפסוק "הרב כבסני מעוני", בקבלה שקבלנו על עצמנו, ובחזקת הרוחני שאנינו לו על ידי המכונה.

משה נמלך בשכינה'

בפרשתנו לא נאמר איך כלל ישראל נגשו למשה רבנו, ברם במשנה תורה פותב משה "ותקבון אלי בלכם" – בערבוביא, קטנים דוחפים את הגדולים (רש"י), בדרך של עין רעה וחסר דרך ארץ – שוללו זה בזה, וכן לא האמינו בבורא שבודאי יעשה עמם טוב, כשם שעשה עמם עד עכשו רק טוב. ואף הגלות שעברו במצרים היתה לטובתם, בכדי שיהיו באחדות ובכנהגה והכנהגה.

היות שבאו בטרוניא וחסר נאמנות, צנה אותם משה ללכת לרגל את הארץ. ובזה רצה לנסותם ולצרפם במדות טובות, שפאשר יראו את הקשאים, ושלילו שעליהם להתבונן בכל הטוב שנעשה עמם עד עכשו, ויתמלאו באמונה בבורא ובמשה עבדו, כשם שראו בקריעת ים סוף.

כמו שאמרו חז"ל 'משה נמלך בשכינה, אמר: 'אני אמרתי להם שהיא טובה, חיהם שאני נותן להם מקום לטעות בדברי המרגלים'. והינו, שבפעם בקשת כלל ישראל לשלח מרגלים היה בזה חסר אמונה בבורא ובמשה עבדו, ולכך שלח אותם משה בכדי שפאשר ישובו המרגלים ויתאוננו על ארץ ישראל, והיה לכלל ישראל את הבחירה לבחור בטוב ולהאמין באמונה שלמה, שבודאי יעשה עמם הבורא אך טוב וחסד. וכמו שאמר כלב בן יפונה לעם ישראל: וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם, והלא קרע לנו את הזים ועוד.

נמצא, שעקר נסיון המרגלים היה בכדי לחשל ולחזק את כלל ישראל יותר ויותר במדות טובות ובאמונה, וכן כל הנסיונות שעוברים על האדם הנם לטובתו. וכאשר אדם בא מתוך מדות רעות, הוא מגדיל את הנסיון לעצמו, ועלול להפישל חלילה.

לא ידענו מה. אמרתי לרעיתי שניחד כמה דקות לתפלה, נודה על המכונה שהיתה לנו עד היום, ונבקש מה' שיאיר את עינינו מה עלינו לתקן, ושנשוב בתשובה, וכן שיסכימו מהחברה של המכונה שקורעת את הבגדים לקחת אותה שוב ולהשיב לנו את כספנו, וכך נוכל לרכש מכונה חדשה וטובה, התפללנו מכל הלב וצפינו לישועת ה'.

אחרי יומים – בשבת קדש פרשת שמייני בסעודה שלישית – ישבתי עם כל בני המשפחה ודברתי על פרשת השבוע, בכל שבת בסעודה שלישית אני נוהג לדבר מהפרשה הבאה, להסביר במה היא עוסקת ומוסיף לקח ומוסר לעצמנו, או איזו הנהגה טובה שיוצא מהפרשה. ובאותו שבת דברתי על פרשת תזריע מצרע, פרטתי את האסור החמור של לשון הרע שמביא נגעי בתים, נגעי בגדים ונגעי אדם, לפתע הכתה בי ההפכה שבפעם לנו יש כעין נגעים – שהבגדים שלנו מתקלקלים במכונה – הרגשתי שה' ברחמי האיר לי מה עלינו לתקן, אמרתי לכלם את מחשבותי, וקבלנו על עצמנו לראות רק טוב באחרים ולדבר רק טוב, הוספתי ואמרתי שלשון הרע נבע מאדם שלא טוב לו ולכן הוא רואה רע, קבלנו על עצמנו לפרגן ולהחמיא זה לזה, הו בבית פנימה והו בחוץ, וכן לדבר תמיד חיובי, לשמח בחלקנו הטוב ולהודות לבורא.

שמחנו מאד שה' האיר לנו את מה שעלינו לתקן, ובימים שלאחר מכן הרגשנו איך האוירה בבית נעשית מרוומת ואצילית יותר.

באותו שבוע – פרשת תזריע מצרע ביום רביעי – עברתי ליד חנות שקנינו שם את המכונה ואמרתי בלבי שאולי אדבר שוב עם המוכה מי יודע אולי הפעם הם יסכימו לקחת את המכונה חזרה למרות שנסיתי כבר כמה פעמים והם לא הסכימו – משהו בלבי אמר לי לנסות שוב – נכנסתי לחנות, איך שהמוכר ראה אותי הוא אמר: 'טוב שבאת, בדיוק אתמול דברתי עם החברה והם הסכימו לבטל את העסקה, כבר בימים הקרובים יתאמו אתכם בכדי לקחת את המכונה ויחזירו לכם את הכסף'. לא האמנתי למשמע אומי, ספרתי זאת לבני ביתי והרגשנו את יד ההשגחה העליונה במוחש.

תוך כמה ימים קנינו מכונה אחרת שברוך

מחברה מסוימת והזמנו אותה. כשהיא התקנה בבית זרקנו את המכונה הישנה והפל בא על מקומו בשלום, אך לא לזמן רב.

אחרי כחודשים הבחנו בבגדים קרועים, בדקנו וראינו שגם המכונה החדשה שעלתה לנו כסף רב התחילה לקרע את הבגדים. לא האמנו שזה קורה לנו שוב, היתה לנו אחריות על המכונה והזמנו טכנאי מטעם החברה, אך הוא לא מצא כלום. אחרי שיחות חוזרות ונשנות לחברה הם הואילו בטובם להחליף לנו את המכונה, המכונה החדשה והשלישית התחילה גם היא לקרע בגדים בדיוק כמו זו שקדמה לה, אנשים ששמעו על כך התפלאו, גם אנחנו התפלאנו, הטכנאי שהגיע לא הבחין בשום בעיה, ואנחנו לא ידענו מה לעשות, רצינו לקנות מכונה מחברה אחרת אבל לא היה לנו תקציב לכה, בקשנו מהחברה שיקחו את המכונה חזרה וישיבו לנו את כספנו, אולם הם דחו אותנו בלבד ושוב, וכך נשארנו תקועים.

לשכנים שלנו היתה מכונה ישנה וקטנה שהיתה במצב טוב והם לא השתמשו בה, השתמשנו במכונה שלהם עד שתבוא ישועתנו. המכונה הקטנה לא כבסה הכי טוב וגם היתה קטנה למשפחתנו ברוכת הילדים, בנוסף המכונה החדשה עמדה לנו בבית בפנת הסלון, שגם כך לא היה גדול, והרגשנו שחייבים לעשות משהו, אבל לא ידענו מה לעשות.

בנתיים חלפו להם מספר חודשים, פסח של שנה זו גם חלף לו והעמס של הבגדים המולכלכים שהצטברו לנו מהחג שבר שיאים, הבנו שלא נוכל להשתלט על כל העמס במכונה הקטנה והישנה, בפרט שמוצאי פסח חל השנה בליל חמישי והיינו צריכים לסיים עם הכביסה במהירות קדם השבת. לא היתה לי בררה, חפשתי מכבסה קרובה לבית, ארזתי את כל הבגדים ולקחתי אותם למכבסה, בדרך ירדו עלי גשמים עזים, בנוסף שלמתי גם דמים מרובים עבור כבוס הבגדים, הרגשתי שכלי כל הקציו, מקרחים לפתח את ענין המכונה בהקדם.

במוצאי אסרו חג ישבתי יחד עם בני ביתי כששינינו מתשים מהעמס של אחרי פסח בכלל ומהכביסה בפרט, וחשבנו מה לעשות, ראינו בחוש שזה לא על פי טבע, הבנו שה' מדבר אלינו שנתקו דבר מסוים אך